

Neziskovek je v Česku jako máku, jedna na 82 lidí

(uveřejněno 11. 4. 2017, <https://www.novinky.cz>)

Češi se rádi sdružují v různých spolcích či jiných neziskových organizacích. V Česku je registrováno 129 061 neziskových institucí. Přepočteno na počet obyvatel – na jednu neziskovku u nás připadá zhruba 82 lidí včetně nemluvňat. V praxi to samozřejmě neznamená, že každý občan musí být členem neziskové instituce nebo nějakou podporovat. Navíc část veřejnosti vnímá neziskový sektor velmi úzce.

Mezi neziskové organizace patří i Česká obec sokolská. Na snímku XV. všesokolský slet v roce 2012

FOTO: Petr Horník, [Právo](#)

Dnes 4:00

„Když se řekne neziskovka, automaticky si každý vybaví charitativní spolek či třeba sbírku na onkologické pacienty. Ve skutečnosti tomu ale tak není,“ řekla Právu socioložka Martina Hronová.

Neziskové organizace tvoří páteř fungování společnosti. Do této kategorie spadají nejen nadace, nadační fondy a obecně prospěšné společnosti, ale i sdružení a spolky, jako například Sokol, dobrovolní hasiči, zahrádkáři, rybáři, včelaři, myslivci apod.

„Neziskový sektor zahrnuje také profesní komory, odborové svazy, politické strany a církevní organizace,“ upozorňuje Jitka Fořtová z Českého statistického úřadu.

Bez činnosti neziskových organizací v sociální oblasti by se prakticky zastavila pomoc a podpora zdravotně postiženým, starým lidem, invalidům, nemocným dětem, obětem násilí, chudým či lidem bez domova. *socioterapeutka Zdena Prokopová*

Mezi neziskovky patří i tzv. tržní neziskové instituce poskytující služby podnikatelským subjektům, které je za tímto účelem založily a financují je převážně z členských příspěvků. „Tyto podmínky splňují i asociace pojišťoven a v sektoru vládních institucí veřejné univerzity a asociace zdravotních pojišťoven,“ doplnila Fořtová.

Pomoci neziskovek zejména v sociálních službách či při vzdělávání využívají ve stále větším měřítku i stát a obce.

Miliardové injekce státu

„Bez činnosti neziskových organizací v sociální oblasti by se prakticky zastavila pomoc a podpora zdravotně postiženým, starým lidem, invalidům, nemocným dětem, obětem násilí, chudým či lidem bez domova,“ konstatuje socioterapeutka Zdena Prokopová.

Proto je neziskový sektor každoročně dotován z veřejných rozpočtů. V roce 2015 získaly neziskovky formou dotací celkem 16,5 miliardy korun.

Politickým stranám, které v Česku také patří mezi neziskové instituce, bylo poskytnuto například minulý rok přes 507 miliónů korun ve formě příspěvků na činnost a jako příspěvky za mandát.

Církev, další neziskové instituce, budou v Česku do roku 2029 dostávat pravidelný příspěvek na podporu činnosti. V letošním roce to představuje částku 1,3 miliardy korun. Kromě toho dostávají církve roční splátky za nevydaný majetek, v letošním roce 3,3 miliardy korun.

Mimoto jsou poskytovány církvím a náboženským společnostem ze státního [rozpočtu](#) podle údajů ministerstva financí prostředky na činnost v různých oblastech, jako je například školství, kultura, sociální služby, pomoc zdravotně postiženým atd. V rozpočtu na letošní rok je pro ně vyčleněno 1,9 miliardy korun.

Pokud do tohoto balíčku započteme i přijaté členské příspěvky, pak nejvíce příspěvků na provoz dostávají církevní instituce. *analytička Zuzana Prouzová*

Dotace i vlastní příjmy

Neziskové instituce musí být institucionálně odděleny od vládních. Nejsou tedy součástí vládního aparátu ani pověřeny výkonem státní moci. Příjmy neziskových organizací, v nichž pracuje přes 107 tisíc zaměstnanců, ale nejsou odkázány jen na dotace, skládají se z řady položek.

Neziskové organizace ze svých příjmů hradí svoji veškerou činnost. Například neziskové instituce sloužící domácnostem (mj. církve, nadace, obecně prospěšné společnosti, spolky a jiné instituce) si v roce 2014 zajistily příjmy z vlastní činnosti (poskytování služeb, prodej vlastních výrobků, úhrady za školení, vzdělávací akce atd.) ve výši téměř 20 miliard.

Dotace z vládního sektoru a veřejných zdrojů představovaly zmíněných 16 miliard, individuální dary včetně členských příspěvků téměř pět miliard, dary od firem přes pět miliard a práce dobrovolníků v hodnotě téměř šest miliard korun.

Dary na provoz

Dary od domácností, firem i z veřejných zdrojů používají neziskové instituce výlučně na financování svého provozu.

„Pokud do tohoto balíčku započteme i přijaté členské příspěvky, pak nejvíce příspěvků na provoz dostávají církevní instituce,“ upozorňuje ve své statistické analýze Zuzana Prouzová. Církve ale současně patří mezi největší poskytovatele darů.